

Klimatrådsmöte 8 mars 2023

kl. 09-12, fysiskt på Länsstyrelsen, Jönköping.

Närvarande

Helena Jonsson	Ordförande, Länsstyrelsen
Annika Pers Gustafsson	Sekreterare, Länsstyrelsen
Tobias Pettersson	Värnamo kommun
Tommie Ekered	Region Jönköpings län
Ulrika Strömberg	Husqvarna
Ulrica Björnhag	LRF
Cecilia Löf	Atteviks
Susanne Wahlström	Habo kommun
Fridolf Eskilsson	Jönköping Energi
Eva Gipperth	JU
Magnus Olsson	Länsförsäkringar
William Axelsson	FC Gruppen
Agne Bengtsson	Elmia
Gunnar Holmstedt	HZI Jönköping Biogas AB
Gert Jonsson	Vaggeryd kommunstyrelse
Reine Johansson	HSB
Andreas Georgii	Castellum
Sara Lindberg	Nässjö kommun
Mats Holmstedt	Tranås kommun
Therese Pettersson	Sävsjö kommun
John Wibrandt	Swegon
Lubomira Eng	SWECO
Linda Ståhlgren	Sävsjö kommun
Carlos Pettersson	Energikontor Norra Småland

Förhinder

Kristine Hästmark	Gnosjö kommunstyrelse
Jane Ydman	Region Jönköpings län
Mona Forsberg	Jönköpings kommun
Olle Strandsäter	Skanska
Patrik Andersson	GARO
Emelie Walfridsson	Region Jönköpings län
Anders Snäckerström	Knowit

Johan Thor	Friskis och Svettis Jönköping
Per Åkerblom	Försvarsmakten
Anna Werbitsch Arnell	Träcentrum
Henrik Brodin	SÖDRA
Helena Elmquist	LRF
Ann-Sofie Sarenäs	Tranås kommun

Övriga deltagare

Catarina Kristensson	Länsstyrelsen	Föredragande
Frida Moberg	Länsstyrelsen	Föredragande
Otto Hedenmo	HLK, JU	Föredragande (p 4)
Jesper Agrelius	Länsstyrelsen	Föredragande (p 6)
Emma Willaredt	Länsstyrelsen	Deltagare

1. Mötet öppnas och inledning

Ordföranden hälsar alla välkomna. Det är många nya representanter och en presentationsrunda genomfördes.

Ordförande lyfte att det är ett ansträngt ekonomiskt läge för Länsstyrelsen i år. Att det fortfarande är ”a strong sense and urgency” i frågorna och att var och en behöver agera i de sammanhang och verksamheter man kan samt att vi behöver fokusera på genomförande.

Nästa gång vi träffas fysiskt är den 27 september. För att vi ska ha relevant och intressant innehåll på mötena vill jag att ni hjälper till. Jag önskar därför att ni funderar på vad ni vill ska tas upp och diskuteras samt vad ni kan bidra med. Vid slutet av mötet summerar vi era inspel.

Dagordningen fastställdes med tillägg att Fridolf Eskilsson vill presentera ett arbete som pågår med en förstudie Energisystemet i länet, idag och framöver. Det tas upp under Övrigt.

Dagens mötesanteckningar förs av Annika Pers Gustafsson.

2. Föregående mötesanteckningar

Inga synpunkter. Mötesanteckningarna från 28 september lades till handlingarna.

3. Klimatrådet Jönköpings län – vår gemensamma plattform

Vi vill med punkten ge bra förutsättningar för de gemensamma diskussionerna och arbetet samt tydliggöra utgångspunkter och behov.

Vi är alla en del av länets klimatråd och alla kan bidra till strategins vision och mål.

Inledning

Catarina Kristensson och Frida Moberg gjorde en sammanfattande inledning med filmen om klimat- och energistrategin, Klimatrådets syfte, aktuella lägesbilder samt resultat av utvärderingsenkäten för Klimatrådet 2022. Resultaten från enkäten redovisas i bilaga.

Klimatrådets syfte är:

- Samordnande och pådrivande kraft i länet för att förverkliga våra gemensamma mål och visionen i länets klimat- och energistrategi.
- Klimatfrågan synliggörs och prioriteras inom den egna organisationen.
- Bidra till samverkan och samhandling.

Därefter följde samtal om nyttor för den egna organisationen och länets utveckling.

Gruppdiskussioner

Frågor till ledamöterna:

- Vad är nyttan med rådet som du ser det för din organisation?
- Vad är nyttan för länets utveckling?

Några reflektioner från ledamöterna som kom fram var:

Samverkan är väldigt viktig, rådet har funnits länge och bredden är väldigt värdefull och även att det finns spets. Som kommun är man väldigt nära kommuninvånare. Att vara med i Klimatrådet har stor betydelse för kommunerna som dessutom har behov av hjälp och stöd vilket Klimatrådet ger.

Klimatrådet är samhällsviktigt för länet, det är få forum som det är beslutsfattare som sitter med i. En av ledamöterna sa att under ett par år fanns en frustration att det var för lite verkstad i Klimatrådet. Sedan kom insikten och polletten ramlade ner att det inte handlar om att Klimatrådet ska göra konkreta saker utan genomförandet det sker hos alla aktörer i Klimatrådet.

En annan ledamot påpekade att de skulle uppskatta om vi som aktörer får berätta om det som faktiskt sker hos oss organisationer som sitter med i Klimatrådet, att få berätta vad vi som organisationer gör, det skulle räcka med 5 min per aktör, det kan ge ringar på vattnet.

Att LRF och de gröna näringarna får vara en del i Klimatrådet är värdefullt och att man inte ses som en egen liten ö.

Övrigt som framfördes var synpunkter om att se mer av vad konsekvenser av t ex bygget av ny järnväg och stambana skulle kunna ge för länet.

Sammanfattning av Helena

Ordföranden tackade för inspelen och sammanfattade med att vi har ett unikt råd på flera sätt och att det finns stora möjligheter med att använda kontakterna i rådet både inom och utanför rådet.

4. Samverkansforskning – studier på Klimatrådet

Inledning

Catarina Kristensson inleder punkten med en sammanhangsmarkering av vad som hänt under de senaste åren kring utveckling och samverkan. Samverkansforskningen blir också ett bidrag till utvecklingsarbetet.

Klimatrådet delfinansierar sedan 2019 ett forskningsprojekt på Högskolan för lärande och kommunikation tillsammans med Jönköping University. Forskningen bedrivs inom forskningsmiljön Sustainable Communication och projektets syfte är att utveckla regionala tvärspektoriella samverkansformer inom klimatområdet utifrån ett kommunikationsvetenskapligt perspektiv. Projektet undersöker de kommunikativa utmaningar som samverkansorganisationer möter i sitt klimatarbete, men också de kommunikativa faktorer som skapar olika former av samverkanvärden.

Samverkansforskning

Doktoranden, Otto Hedenmo presenterade sin studie på klimatsamverkan i klimatrådet. I studien har han gjort tre empiriska studier som bygger på passivt deltagande i fyra grupper inklusive klimatrådet, tillgång till dokumentation samt genomfört intervjuer med medlemmar i grupperna.

Tre samverkansvärden har identifierats i studien av Klimatrådet:

- **Maktgivande**
T ex information som stärker professionen och beslut som ger legitimitet hos aktörerna att driva frågor och arbetet framåt. Den tunga legitimiteten i klimatrådets huvudgrupp ger mervärden och påverkar aktörers beslut i den egna organisationen.

- **Orienterande**
T ex vetskap om andra deltagare/aktörers arbete och möjlighet att assistera andra organisationer, att ”omvända”. Exempel i Klimatrådet ger möjlighet till regional översikt och synergier.
- **Projektbyggande**
T ex möjlighet att forma satsningar och projekt men även möjlighet att ta med sig frågorna till andra nätverk och sammanhang utanför Klimatrådet, vilket ger en utökad funktion.

De tre samverkansvärdena hänger ihop. Alla tre samverkansvärdena fungerar olika för olika aktörer och beror även på vilken profession/funktion man har.

Hittills framträdande utmaningar delas in i tre grupper:

- Hur grupperna knyts samman och delar information. Även villrådighet i fokusgrupper vad som ska göras mellan att åtgärdsprogrammen tas fram.
- Sektoriella utmaningar. T ex vilken roll har de strategiska dokumenten? Olika communities of practice,
- Att driva projekt t ex interorganisatoriskt (aktörer tillsammans) vs intra (arbetet internt hos en aktör) samt även att upprätthålla momentum.

Diskussion

Frågor som diskuterades i bikupor:

- Känner ni igen er i dessa (eller helt andra) samverkansvärden?
- Hur kan vi förstärka samverkansvärdena i Klimatrådet?

Några reflektioner som kom fram var:

Känslan av att vi inte åstadkommer något kan vara frustrerande men då är insikten om rådets syfte kring samverkan och dialog viktig. Det operativa arbetet sker inte i rådet utan av de deltagande aktörerna. För t ex Energikontorets del skulle majoriteten av projekten inte skett om inte Klimatrådet hade funnits.

Önskemål finns att få presentera 5 min om vad som hänt inom sin organisation. Idén är att man då stärker det projektbyggande samverkansvärdet.

Vi har många gemensamma punkter som vi kan samverka kring, t ex alla har ansvar i klimatfrågan vilket lätt blir ingens ansvar. Det finns både konkreta och ”fluffiga” åtgärder att ta till.

Allt börjar med relationer och nyfikenhet som drivkraft, det skapar nyskapande och nytänkande, saker tar väldigt lång tid men har man tålamod så ser man nyttan med det vi gör.

Positivt exempel på Projektbyggande kan nämnas samarbetet mellan Sävsjö kommun och RISE där man jobbar med en hub i Sävsjö inom cirkulär ekonomi. Att det blev just i Sävsjö kommun var genom att kontakt etablerades vid ett fokusgruppsmöte. Det finns säkert fler liknande möjligheter att stärka det projektbyggande samverkansvärdet ytterligare. T ex genom utbyte och behov med erbjudande inom Klimatrådet.

Finns önskemål på att göra gemensamma statement i vissa frågor upp mot regering så som t ex höghastighetsbanan.

Fortsatt arbete

Otto har presenterat sina resultat och synpunkter har samlats in från rådsorganisationens olika delar: sekreterare, fokusgrupper, beredningsgrupp och Klimatrådet. Nu följer ett arbete att ta hand om alla synpunkter och förändringsresan fortsätter. Förslag till förändringar kommer sedan presenteras för Klimatrådet.

5. Klimatveckan 2023

Catarina Kristensson

Beredningsgruppen har diskuterat förslag på tema för veckan och förslaget är Energi. Det är ett brett tema som kan innehålla högaktuella frågor som energiförsörjning, energibesparing, energianvändning, energisystem, energifattigdom, men även perspektiven mänsklig kraft och energi som behövs när genomförande ska mobiliseras.

Styrgrupp med förslag på organisation och namn är inte framtaget men en sammansättning bestående av Handelskammaren, Företagarna, regional utveckling, något energibolag, någon kommun har diskuterats av beredningsgruppen. Vilka organisationer och personer i rådet har intresse av att sitta med?

Länsstyrelsens förutsättningar att ta rollen som projektledare är tyvärr kraftigt påverkade av resursbrist så här finns behov av kreativitet hur frågan med personella resurser kan lösas. Beredningsgruppens förslag är

att köpa in extern projektledartjänst och att använda klimatrådets medel för detta. Ekonomiskt utrymme finns för detta.

Projektgruppen föreslås tillsättas av styrgruppen.

Att ha en klimatkonferens eller inte har också diskuterats och en möjlighet för att effektivisera när resurserna är begränsade är att ha en synkning med Energikontor Norra Småland, särskilt lämpligt när temat för veckan blir Energi. Det framkom att energikontoret gärna vill ha ett plusenergiforum igen.

Medskick från klimatrådet var att det är viktigt med en tydlighet vem som är klimatkonferensens målgrupp.

Ställningstagande

- Klimatveckan 2023 har tema Energi i ett brett perspektiv.
- Styrgrupp tillsätts där personer från Handelskammaren, Företagarna, regional utveckling, något energibolag, någon kommun tillfrågas.
- Extern projektledare anlitas och klimatrådets medel används till detta.
- Styrgruppen tillsätter projektgrupp.
- Diskussion fortsätter med energikontoret om ett eventuellt samarrangemang mellan klimatkonferensen och energikontorets plusenergiforum.

6. Klimatprisets kriterier

Jesper Agrelius

Jesper inleder med en kort sammanhangsmarkering om klimatpriset. Varje år utser Klimatrådet en vinnare av Klimatpriset i samband med klimatkonferensen. Klimatrådet har gett beredningsgruppen i uppdrag att återkomma med förslag på uppdaterade kriterier för klimatpriset.

Beredningsgruppen föreslår utöver tillägg till kriterierna även tillägg i bedömningen, där man använder en matris med frågor som fångar upp kraven i kriterierna. Särskilda frågor ställs till alla nominerade och ska fånga upp kraven i kriterierna. Detta bidrar till ett tydligare beslut i Klimatrådet, vilket är viktigt för transparens och trovärdighet för priset.

Nuvarande kriterier	Förslag på tillägg
<ul style="list-style-type: none">• Insatsen ska bidra till Klimatrådets vision om ett <i>Klimatsmart Plusenergilän</i>, helst på en nivå som går att	<ul style="list-style-type: none">• Vinnaren ska främst ha sin hemvist i Jönköpings län.

<p>mäta, utvärdera eller kvantifiera på något vis.</p> <ul style="list-style-type: none">• Insatsen ska vara ett gott exempel i sitt område, det räcker inte enbart med att uppfylla lagkrav.• Insatsen ska helst vara reproducerbar och kunna spridas i andra sammanhang så att andra kan dra nytta av erfarenheterna.• Priset syftar till att uppmärksamma konkreta insatser som bidrar med ett bevisat resultat, därför är insatser för test/demonstration och projekt som testar metoder svåra att utse som vinnare.	<ul style="list-style-type: none">• Samarbete eller samverkan med andra organisationer värderas högt.• Organisationer i Klimatrådet kan bli nominerade till priset.
--	--

Bedömningsmatris - förslag

- **Hur har den nominerade bidragit till att uppnå visionen klimatsmart plusenergilän 2045? Konkrete fakta behöver läggas fram. Till exempel kommer att generera energibesparingar och/eller öka användningen av förnybara energikällor oavsett storleken på åtgärden och/eller minska risken för effekter av ett förändrat klimat.**
- **Ingår samverkan med andra organisationer, beskriv hur?**
- **På vilket sätt kan andra dra nytta av dina erfarenheter, hur har/kan resultatet spridas?**
- **På vilket sätt utmärker sig insatsen?**
- **Har initiativtagaren, det vill säga den som ansvarar för insatsen, sin huvudsakliga verksamhet i länet?**
- **Finns det några handlingar som kan fungera som underlag?**

Ställningstagande

Klimatrådet beslutar enligt förslaget där punkt ett korrigeras till ”Vinnaren ska ha en stark koppling till Jönköpings län.” Klimatrådet ställde sig bakom förslagen med ovan nämnda justering.

7. Informationspunkter

Det fjärde Klimatrådsmötet är nu bokat till den 30 november kl. 13.00-16.00. Kalenderbokning för mötet är utskickat och mötet kommer att bli fysiskt.

8. Övriga frågor

Fridolf Eskilsson, Jönköping Energi informerad att de samordnar en förstudie som berör energibolag och nätbolag i länet. Syftet är bland annat att kartlägga elnätskapaciteten i länet och utmaningarna i och med att elanvändningen förväntas öka kraftigt till 2045. När materialet är sammanställt är det aktuellt att återkomma till klimatrådet med en presentation.

9. Avslutning

Helena tackade för allt engagemang och avslutade mötet.

Ordförande

Helena Jonsson

Sekreterare

Annika Pers Gustafsson